

**FEDERAL ALMANYA ANAYASASININ 18 İNCİ MADDESİ VE
BU MADDE İLE İLGİLİ İKİ ALMAN ANAYASA
MAHKEMESİ KARARI**

Çeviren : Rona SEROZAN

Federal Almanya Anayasasının 18 inci maddesi:

Düşünce açıklama özgürlüğünü; özel olarak, basın, öğretim, toplantı, dernek kurma özgürlüklerini; haberleşmenin gizliliği, mülkiyet ve sığınma haklarını; özgürlükçü - demokratik temel düzene karşı savaş uğruna kötüye kullanan kişi, bu temel hakları etkisizleştirmiş olur. Etkisizleşme ve bu etkisizleşmenin kapsamı, Federal Anayasa Mahkemesi tarafından karara bağlanır.

Alman Anayasasının, temel hakların somut bir olay ve belirli bir gerçek ya da tüzel kişi için, Federal Anayasa Mahkemesi kararı ile, belirli bir süre askıya alınmasını öngören 18 inci maddesinin, 21 yıllık Alman Anayasa yargılaması tarihinde bir kez uygulanması söz konusu edilmiş; gelgelelim, bu biricik dâva da Federal Anayasa Mahkemesince geri çevrilmiştir.

Federal Anayasa Mahkemesinin BVerfGE 11, 282/83'de yayımlanmış 25.VII.1960 tarihli kararı :

Federal hükümet, 28 Nisan 1952'de, Federal Anayasa Mahkemesinde, dâvalının, düşüncelerini açıklama, toplanma, dernek kurma, seçme, seçilme ve kamu hizmetlerine girme özgürlüklerinden, mahkemece saptanacak bir süre için yoksun bırakılmasını istemiştir.

Dâva, dâvalının Sosyalist Reich Partisinin ikinci başkanı sıfatıyla, 1950 ve 1951 yıllarındaki propaganda konuşmalarında, anılan te-

mel hakları özgürlükçü - demokratik temel düzene karşı savaş uğruna kötüye kullandığı gerekçesiyle açılmıştır.

Federal hükümetin dâvayı açtığı günden bugüne kadar, dâvalının devlet düşmanlığını gösterecek siyasal eylemlerde bulunmuş olduğu tanıtlanabilmiş değildir.

Bu koşullar altında, Federal hükümetin dâvası geri çevrilmek gerekir.

Federal Anayasa Mahkemesinin BVerfGE 10, 118'de yayımlanmış 6.X.1959 tarihli kararı :

«Federe hükümet, milliyetçi, militarist, totaliter, ırkçı veya halklar düşmanlıkçısı düşünceler yayarak basın özgürlüğünü özgürlükçü - demokratik temel düzene karşı kötüye kullanan yayımcıları basın özgürlüğünden yoksun kılabilir» diyerek, federe hükümete bir anayasal hak ve özgürlüğü etkisizleştirme yetkisi tanıyan yasa, böyle bir etkisizleşme konusunda **sañt Federal Anayasa Mahkemesini** yetkili kılmış olan Anayasanın 18 inci maddesine aykırıdır.